

**«Գազել Ֆինանս»
ունիվերսալ վարկային
կազմակերպություն ՍՊԸ**

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
--	---

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	5
Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	6
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	9

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ներածություն.....	9
2. Պատրաստման հիմունքներ.....	10
3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը և նախորդ ժամանակաշրջանների վերահաշվարկը.....	12
4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր.....	14
5. Տոկոսային եկամուտ.....	28
6. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր.....	29
7. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ.....	29
8. Պորտֆելային ներդրումներ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.....	30
9. Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ.....	31
10. Սեփական կապիտալ.....	33
11. Փոխառություններ.....	33
12. Ռիսկերի կառավարում.....	34
13. Կապիտալի կառավարում.....	42
14. Պայմանական դեպքեր.....	42
15. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ.....	43
16. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում.....	44
17. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր.....	50

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Գազել Ֆինանս» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՍՊԸ-ի
Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Գազել Ֆինանս» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՍՊԸ-ի (Կազմակերպություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2021թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀԵՄՍԻ) կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Եթիկայի միջազգային կանոնագրի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԵՄՍԻ կանոնագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Եթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Եթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԵՄՍԻ կանոնագրին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանքներ

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները այն տարվա համար, որն ավարտվել է 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին, ենթարկվել են աուդիտի այլ աուդիտորի կողմից, որը չձևափոխված աուդիտորական կարծիք է հայտնել 2021 թվականի օգոստոսի 05-ին:

Ղեկավարության և Տնօրենների խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Կազմակերպությունը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- ▶ հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:

- ▶ պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Կազմակերպության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- ▶ գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- ▶ եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Կազմակերպության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- ▶ գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Տնօրենների խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, մենք հաղորդակցում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Աուդիտի բաժնի հիմնադիր գործընկեր՝

Էրիկ Հայրապետյան

05 օգոստոսի 2022 թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ (վերանայված*)
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	359,936	60,660
Այլ տոկոսային եկամուտ	5	175,176	145,430
Տոկոսային ծախս	11	(234,082)	(127,952)
2ուտ տոկոսային եկամուտ		301,030	78,138
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պորտֆելային ներդրումների իրական արժեքի գույք փոփոխություններ	16	(18,412)	(485,855)
2ուտ կորուստ/(օգուտ) փոխարժեքային տարբերություններից		(27,990)	(2,479)
Այլ գործառնական եկամուտ		6,588	686
Գործառնական եկամուտ/(վնաս)		261,216	(409,510)
2ուտ կորուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների արժեքկումից	9	(186,789)	(40,122)
Գործառնական (վնաս)/եկամուտ արժեքկումից հետո		74,427	(449,632)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(91,039)	(95,578)
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	6	(77,780)	(78,348)
Կանխավճարների և տրված փոխառությունների գծով արժեքկումից ծախս		(1,991)	-
Վնաս նախքան շահութահարկով հարկումը		(96,383)	(623,558)
Շահութահարկի գծով ծախս	2	-	-
Վնաս տարվա համար		(96,383)	(623,558)
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ, որը վերադասակարգված չէ կամ չի կարող հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս			
Արտարժույթային տարբերություններ ներկայացման արժույթի փոխակերպման համար		(60,381)	29,856
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ տարվա համար		(60,381)	29,856
Ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար		(156,764)	(593,702)

* Որոշ գումարներ չեն համապատասխանում 2020 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին, որոնք արտացոլում են ֆունկցիոնալ արժույթի փոփոխության համար կատարված ճշգրտումները, ինչպես մանրամասնված է Ծանոթագրություն 3-ում:

5-ից 51-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2022թ. օգոստոսի 5-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Տիգրան Բովհաննիսյան
Գործադիր տնօրեն

Հայկ Մինասյան
Գլխավոր հաշվապահ

5 օգոստոսի 2022 թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների հետ միասին և կազմի դրանց մի մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2021 թ.	2020 թ. (վերանայ- ված*)	1 Յունվար 2020 թ. (վերանայ-- ված *)
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7	116,546	702,147	45,143
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	8	2,095,922	1,700,995	1,214,965
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	9	2,777,755	737,888	167,466
Այլ ակտիվներ		19,248	17,743	4,476
Սարքավորումներ և ոչ նյութական ակտիվներ		12,230	16,814	17,121
Ընդամենը ակտիվներ		5,021,701	3,175,587	1,449,171
Պարտավորություններ				
Փոխառություններ	11	3,863,422	2,889,711	1,214,167
Այլ կրեդիտորական պարտքեր		12,596	19,109	15,418
Ընդամենը պարտավորություններ		3,876,018	2,908,820	1,229,585
Սեփական կապիտալ				
Կանոնադրական կապիտալ		2,037,826	1,002,146	361,263
Կուտակված վնաս		(858,762)	(762,379)	(138,821)
Արտարժույթի վերահաշվարկ և այլ պահուստներ		(33,381)	27,000	(2,856)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,145,683	266,767	219,586
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		5,021,701	3,175,587	1,449,171

* Որոշ գումարներ չեն համապատասխանում 2020 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին, որոնք արտացոլում են ֆունկցիոնալ արժույթի փոփոխության համար կատարված ճշգրտումները, ինչպես մանրամասնված է Ծանոթագրություն 3-ում:

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն**2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Ծնթգ.</i>	<i>2021 թ.</i>	<i>2020 թ.</i>
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		503,345	244,106
Անձնակազմի և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի վճարում		(200,713)	(163,722)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Պորտֆելային ներդրումներ		(2,931,787)	(1,383,097)
Այլ ակտիվներ		(43)	(57,801)
Տրված կանխավճարներ		(2,751)	1,826
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		(2,631,949)	(1,358,688)
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(1,407)	(3,481)
Սարքավորումների և ոչ նյութական ակտիվների իրացում		450	–
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		(957)	(3,481)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Մուտքեր կանոնադրական կապիտալից	10	1,035,680	640,883
Մուտքեր փոխառություններից	11	1,030,669	1,338,597
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր		2,066,349	1,979,480
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ		(566,557)	617,311
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 1 հունվարի		702,147	45,143
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքները դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների համար		(19,044)	39,693
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 31 դեկտեմբերի	7	116,546	702,147

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Ծնթգ .</i>	<i>Կանոնա- դրական կապիտալ</i>	<i>Կուտակված վնաս</i>	<i>Արտար- ժույթի վերահաշ- վարկի պահուստ- ներ</i>	<i>Ընդամենը սեփական կապիտալ</i>
Մնացորդ առ 31 Դեկտեմբեր 2019 (ինչպես իրապարակվել է նախկինում)		640,883	(141,576)	–	219,687
Վերանայում (Ծանոթագրություն 3)			2,755	(2,856)	(101)
Մնացորդ առ 1 Հունվար 2020 (վերանայված)		361,263	(138,821)	(2,856)	219,586
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Ներդրում կանոնադրական կապիտալում		640,883	–	–	640,883
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ		640,883	–	–	640,883
Ընդամենը համապարփակ վնաս					
Վնաս տարվա համար (վերանայված)		–	(623,558)		(623,815)
Արտարժույթի տարբերություններ ներկայացման արժույթի փոխակերպման համար (վերանայված)				29,856	29,856
Ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար (վերանայված, Ծնթգ. 3)		–	(623,558)	29,856	(593,702)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի, 2020 թ. (վերանայված)		1,002,146	(762,379)	27,000	266,767
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Ներդրում կանոնադրական կապիտալում	10	1,035,680	–		1,035,680
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ		1,035,680	–		1,035,680
Ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար					
Վնաս տարվա համար		–	(96,383)		(96,383)
Արտարժույթի տարբերություններ ներկայացման արժույթի վերահաշվարկի հետևանքով				(60,381)	(60,381)
Ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար		–	(96,383)	(60,381)	(156,764)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի, 2021 թ.		2,037,826	(858,762)	(33,381)	1,145,683

1. Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Գազել Ֆինանս» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՍՊԸ-ն (Կազմակերպություն) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 2018թ-ին: Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը փոխառությունների տրամադրումն է իրավաբանական անձանց: Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Կազմակերպությունը վարկային կազմակերպության լիցենզիա է ստացել 2018թ. հուլիսի 20-ին:

Կազմակերպության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0002, Տերյանի փ. 105/1:

Կազմակերպության միակ սեփականատերն է Gazelle Finance Holding Coöperatief U.A: Կազմակերպության վերջնական մայր կազմակերպությունն է Օստրիոյում, Կանադայում հիմնադրված Gazelle Fund LP սահմանափակ պատասխանատվությամբ գործընկերությունը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 14-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Ուստի, Կազմակերպության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Հայաստանում շարունակվում են տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից ու զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից ձեռնարկվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային միջոցառումների արդյունավետությունից:

2021 թվականի ընթացքում Կազմակերպությունը գործել է 2020 թվականի զգալի անկումից հետո տնտեսական ակտիվության և համախառն պահանջարկի սպասվածից ավելի արագ վերականգնման միջավայրում: Չնայած տարվա ընթացքում COVID-19 համաճարակի բռնկումներին և Նոր ալիքների տարածմանը, աշխարհում ակտիվ պատվաստումների և տնտեսական խիստ սահմանափակումներից խուսափելու շնորհիվ համաճարակը ոչ զգալի ազդեցություն ունեցավ ինչպես համաշխարհային, այնպես էլ Հայաստանի տնտեսության վրա: Արդյունքում, Հայաստանում տնտեսական աճը կազմել է 5.7%՝ հիմնականում պայմանավորված ծառայությունների ոլորտի աճով: Միջազգային ապրանքային շուկաներում և Հայաստանի հիմնական առևտրային գործընկեր երկրներում գնաճային միջավայրը զգալիորեն ընդլայնվել է: Սա փոխանցվել է Հայաստանում ապրանքների գներին: Նման պայմաններում գնաճը զսպելու և գների կայունության նպատակն ապահովելու նպատակով ՀՀ Կենտրոնական բանկը աստիճանաբար բարձրացրել է քաղաքականության տոկոսադրույքը ընդհանուր 2.5 տոկոսային կետով, տարին ամփոփելով 7.75%-ով: Արդյունքում 12-ամսյա գնաճն աճել է՝ 2021 թվականի վերջին հասնելով 7.7 %-ի՝ 2020 թվականի 3.7 %-ի համեմատ:

2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում վերսկսված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, COVID-19 կորոնավիրուսային համավարակն ավելի մեծացրին անորոշությունը գործարար միջավայրում:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պորտֆելային ներդրումների, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), սակայն Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթն ԱՄՆ դոլարն է («USD») (Ծանոթագրություն 3) և սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ համաձայն հաշվետվությունների ներկայացման պարտադիր պահանջների: և այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կատարվում են այլ նշումներ:

(դ) զնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, զնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ զնահատումներից:

Զնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման զնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, և զնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որի դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ այն հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող է հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի զնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և զնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4(գ)(i);
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 12(գ);
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի զնահատում – Ծանոթագրություն 16:

Կազմակերպությունը չի ճանաչել 233,174 հազար դրամ գումարով հետաձգված հարկային ակտիվ հարկային վնասի գծով (2020: 127,562 հազար դրամ), քանի որ քիչ հավանական է, որ կունենա ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կկարողանա օգտագործել ստացված օգուտը:

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Կազմակերպությունն առաջին անգամ կիրառել է ստանդարտների որոշ փոփոխություններ, որոնք գործում են 2021 թվականի հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Կազմակերպությունը վաղաժամկետ չի կիրառել ստանդարտներ, մեկնաբանություններ կամ փոփոխություններ, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռ ուժի մեջ չեն մտել:

Տոկոսադրույքի ուղղենիշի բարեփոխում փուլ 2 - Փոփոխություններ \$ՀՄՍ 9-ում, ՀՀՄՍ 39-ում, ՀՀՄՍ 7-ում, ՀՀՄՍ 4-ում, ՀՀՄՍ 16-ում (IBOR-ի բարեփոխում - փուլ 2):

Փոփոխությունները նախատեսում են ժամանակավոր մեղմացումներ, որոնք վերաբերում են ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությանը, երբ միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույքը (IBOR) փոխարինվում է այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքով (RFR): Փոփոխությունները ներառում են հետևյալ գործնական նպատակահարմարությունները.

- ▶ Գործնականում պայմանագրային փոփոխությունները կամ փոփոխությունները դրամական հոսքերում, որոնք ուղղակիորեն պահանջվում են բարեփոխումներով, նպատակահարմար է դիտարկել որպես լողացող տոկոսադրույքի փոփոխություն, որը համարժեք է շուկայական տոկոսադրույքի շարժին.
- ▶ Թույլատրում է IBOR-ի բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխությունները, հեջի նախորդման և փաստաթղթավորման համար՝ առանց հեջավորման հարաբերությունների դադարեցման.
- ▶ Տրամադրում է ժամանակավոր ազատում կազմակերպություններին առանձին ճանաչելիության պահանջը բավարարելուց, երբ RFR գործիքը նախորդված է որպես ռիսկի բաղադրիչի հեջ:

Փոփոխությունը չի ազդում Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

COVID-19-ի հետ կապված վարձավճարների արտոնություններ, 2021 թվականի հունիսի 30-ից հետո Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16-ում

2020թ. մայիսի 28-ին ՀՀՄՍ-ն թողարկել է COVID-19-ի հետ կապված վարձավճարների արտոնություններ՝ փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտում: Փոփոխությունները հնարավորություն են ընձեռնում վարձակալներին՝ չկիրառելու ՀՀՄՍ 16-ի վարձակալության վերափոխման հաշվառման ցուցումները վարձավճարների՝ COVID-19 համավարակի ուղղակի հետևանքով առաջացած արտոնությունների համար: Որպես գործնական մոտեցում վարձակալը կարող է ընտրել չգնահատել, արդյոք COVID-19-ով պայմանավորված վարձակալից ստացված վարձավճարների արտոնությունները համարվում են վարձակալության վերափոխում: Վարձակալը, որը կատարում է այս ընտրությունը, հաշվառում է COVID-19-ի հետ կապված վարձավճարների արտոնությունների հետևանքով առաջացող վարձավճարների ցանկացած փոփոխություն այնպես, ինչպես փոփոխությունը կհաշվառեր ՀՀՄՍ 16-ի համաձայն, եթե փոփոխությունը չլիներ վարձակալության փոփոխություն:

Փոփոխությունը նախատեսվում էր կիրառել մինչև 2021 թվականի հունիսի 30-ը, սակայն քանի որ COVID-19 համաճարակի ազդեցությունը շարունակվում է, 2021 թվականի մարտի 31-ին ՀՀՄՍ-ն երկարաձգեց գործնական նպատակահարմարության կիրառման ժամկետը մինչև 2022 թվականի հունիսի 30-ը: Փոփոխությունը վերաբերում է տարեկան 2021 թվականի ապրիլի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններին: Այնուամենայնիվ, Կազմակերպությունը չի ստացել COVID-19-ի հետ կապված վարձավճարների արտոնություններ, սակայն նախատեսում է կիրառել գործնական նպատակահարմարությունը, եթե այն կիրառելի դառնա կիրառման թույլատրելի ժամկետում:

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը և նախորդ ժամանակաշրջանների վերահաշվարկը

Կազմակերպության ներկայացման արժույթը տարբերվում է իր ֆունկցիոնալ արժույթից: Ընկերությունը գտնում է, որ հայկական դրամը՝ որպես ներկայացման արժույթ, տարածված է Հայաստանում հաշվետվություններ ներկայացնողների շրջանում, և այդպիսով այն ավելի տեղին և համապատասխան տեղեկատվություն է տրամադրում ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին: 2021 թվականի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը վերանայեց Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթի որոշումը և եզրակացրեց, որ այն պետք է փոխվի ՀՀ դրամից ԱՄՆ դոլարի, ինչը նշանակալի դատողություն էր: Ֆունկցիոնալ արժույթի փոփոխությունը կիրառվել է հետընթաց կերպով՝ սկսած կազմակերպության հիմնադրման օրվանից: Ընկերությունը բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը փոխանակել է նոր ֆունկցիոնալ արժույթով:

ԱՄՆ դոլարից բացի այլ արժույթներով բոլոր գործարքները հետադարձաբար վերահաշվարկվել են ԱՄՆ դոլարի՝ կիրառելով գործարքի օրվա փոխարժեքը: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ներկայացված դրամական հոդվածները, որոնք արտահայտված են ԱՄՆ դոլարից տարբեր արժույթներով, հաշվարկվել են փակման փոխարժեքով: Ոչ դրամական հոդվածները, որոնք չափվում են պատմական արժեքով, հաշվարկվել են՝ օգտագործելով գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը:

Ներկայացման արժույթով (դրամ) վերահաշվարկի դեպքում ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին յուրաքանչյուր ներկայացված հաշվետվության համար վերահաշվարկվել են այդ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ամսաթվի փակման փոխարժեքով: Եկամուտները և ծախսերը վերահաշվարկվել են գործարքների ամսաթվերի փոխարժեքներով, և արդյունքում առաջացած բոլոր փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Նախկինում ներկայացված գումարների համադրումը ֆունկցիոնալ արժույթի փոփոխության և 2020 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա այլ վերահաշվարկների հետևանքով ներկայացված է ստորև:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2020 Նախկինում ներկայացված	Ֆունկցիոնալ արժույթի փոփոխություն	2020 վերանայված
Փոխարժեքային տարբերություններից զուտ վնաս	24,847	(27,326)	(2,479)
Գործառնական վնաս	(382,184)	(27,326)	(409,510)
Գործառնական վնաս արժեզրկումից հետո	(422,306)	(27,326)	(449,632)
Վնաս նախքան շահութահարկով հարկումը	(596,232)	(27,326)	(623,558)
Չուտ վնաս տարվա համար	(596,232)	(27,326)	(623,558)
Այլ համապարփակ եկամուտ,			
որոնք վերադասակարգված չէ կամ չի կարող			
հետագայում վերադասակարգվել որպես			
շահույթ կամ վնաս			
Արտարժույթի տարբերություններ ներկայացման	–	29,856	29,856
արժույթի փոխակերպման համար	–	29,856	29,856
Այլ համապարփակ եկամուտ տարվա համար	–	29,856	29,856
Ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար	(596,232)	2,530	(593,702)

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը և նախորդ ժամանակաշրջանների վերահաշվարկը (շարունակություն)

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	2020 Նախկինում ներկայացված	Ֆունկցիոնալ արժույթի փոփոխություն	2020 Վերանայված
Ակտիվներ			
Այլ ակտիվներ	16,572	1,171	17,743
Սարքավորումներ և ոչ նյութական ակտիվներ	15,556	1,258	16,814
Ընդամենը ակտիվներ	3,173,158	2,429	3,175,587
Սեփական կապիտալ			
Կուտակված վնաս	(737,808)	(24,571)	(762,379)
Արտարժույթի վերահաշվարկ և այլ պահուստներ	–	27,000	27,000
Ընդամենը սեփական կապիտալ	264,338	2,429	266,767
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	3,173,158	2,429	3,175,587

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2020 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ

	2019 Նախկինում ներկայացված	Ֆունկցիոնալ արժույթի փոփոխություն	2020 Վերանայված
Ակտիվներ			
Այլ ակտիվներ	4,471	5	4,476
Սարքավորումներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17,227	(106)	17,121
Ընդամենը ակտիվներ	1,449,272	(106)	1,449,171
Սեփական կապիտալ			
Կուտակված վնաս	(141,576)	2,755	(138,821)
Արտարժույթի վերահաշվարկ և այլ պահուստներ		(2,856)	(2,856)
Ընդամենը սեփական կապիտալ	219,687	(101)	219,586
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	1,449,272	(101)	1,449,171

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները հետևողականորեն կիրառվել են այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթով գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն՝ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթով իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ֆունկցիոնալ արժույթից ներկայացման արժույթի փոխարկումից առաջացող արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում բանկերում պահվող առանց օգտագործման սահմանափակման մնացորդները, որոնք Կազմակերպության կողմից օգտագործվում են կարճաժամկետ հանձնառությունները կառավարելու համար: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպին չէ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները:

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Կազմակերպությունը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Կազմակերպությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այնպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Կազմակերպությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Կազմակերպության ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- Նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Կազմակերպության առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Կազմակերպությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Կազմակերպության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Կազմակերպությունը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն իր ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Կազմակերպությունը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Կազմակերպության կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Կազմակերպությունը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Կազմակերպությունը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Կազմակերպությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Կազմակերպությունը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես՝ ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Կազմակերպությունն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Կազմակերպությունը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

Արժեզրկում

Կազմակերպությունը ճանաչում է կորստի պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների համար:

Կազմակերպությունը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ այլ ֆինանսական գործիքների, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝* որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Կազմակերպությանը հասանելիք դրամական հոսքերի և Կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում:
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է ամբողջացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Կազմակերպության կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Կազմակերպությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի,
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 օր կամ ավելի ժամկետանց վարկը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝* որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրումներ

Պորտֆելային ներդրումները դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների վերադարձման Կազմակերպության ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Հիմնական միջոցներ

Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- համակարգիչներ և սարքավորումներ 3-ից 8 տարի
- տնտեսական գույք 3-ից 5 տարի

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 8 տարի:

Առգրավված ակտիվներ

Առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտականությունները չափվում են առանց գեղջման և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Պարտավորությունը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն ակնկալվում է վճարել որպես կարճաժամկետ դրամական միջոցների տեսքով պարգևավճար, եթե Կազմակերպությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն այդ գումարը վճարել որպես անցյալ ծառայության արդյունք և կարող է արժանահավատորեն գնահատել պարտականությունը:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Կանոնադրական կապիտալ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն Կազմակերպության բաժնետոմսերը կարող են մարվել մասնակցի հայեցողությամբ: Կազմակերպությունը պարտավոր է վճարել դուրս եկող մասնակցին Կազմակերպության զուտ ակտիվների նրա բաժնեմասը դուրս գալու տարվա համար՝ դրամական միջոցներով, կամ մասնակցի համաձայնության դեպքում, ակտիվների բնաիրային փոխանցման միջոցով:

ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում» համաձայն՝ մասնակիցներին վերագրելի զուտ ակտիվները դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ժամանակաշրջանում, քանի որ ղեկավարությունը գտնում է, որ Կազմակերպության վերադարձելի ֆինանսական գործիքները բավարարում են ՀՀՄՍ 32 ստանդարտով սահմանված վերադարձելի ֆինանսական գործիքների հետ կապված սեփական կապիտալի ներկայացման բոլոր պահանջները:

Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ եկամտի միավորներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված մասնակիցների հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Կազմակերպությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Կազմակերպության գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերազնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Կազմակերպությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Հարկում (շարունակություն)

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Կազմակերպություն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոփոխառուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Կազմակերպությունն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից:

Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ միջև:

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Կազմակերպությունը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լրացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Տոկոսներ (շարունակություն)

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (գ) (iv) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկած տոկոսային եկամուտը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Կազմակերպությունը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

Կազմակերպությունը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Կազմակերպությունը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Կազմակերպությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Վարձակալություն (շարունակություն)

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Կազմակերպությանը չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Կազմակերպությունը կիրառորձի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Կազմակերպության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Կազմակերպությունը որպես գեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Կազմակերպությունը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Կազմակերպությունը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների գծով: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Կազմակերպությունը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված են նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերության մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրական պայմանագրեր

2017 թվականի մայիսին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 17 *Ապահովագրական Պայմանագրեր* (ՖՀՄՍ 17), որը ապահովագրական պայմանագրերի համապարփակ նոր հաշվապահական ստանդարտ է, որն ընդգրկում է ճանաչումը և չափումը, ներկայացումը և բացահայտումը: Ուժի մեջ մտնելուց հետո ՖՀՄՍ 17-ը կփոխարինի ՖՀՄՍ 4-ին *Ապահովագրության Պայմանագրերը* (ՖՀՄՍ 4), որը թողարկվել է 2005 թվականին: ՖՀՄՍ 17-ը կիրառվում է ապահովագրական պայմանագրերի բոլոր տեսակների նկատմամբ (այսինքն՝ կյանքի, ոչ կյանքի, ուղղակի ապահովագրության և վերաապահովագրության), անկախ դրանք թողարկող կազմակերպությունների բնույթից, ինչպես նաև որոշակի երաշխիքների և ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք ունեն հայեցողական մասնակցության հատկանիշներ: Կկիրառվեն մի քանի շրջանակի բացառություններ: ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է նոր հաշվապահական պահանջներ ապահովագրական հատկանիշներով բանկային ապրանքների համար, որոնք կարող են ազդել այն գործիքների կամ դրանց բաղադրիչների որոշման վրա, որոնք նկատմամբ կկիրառվեն ՖՀՄՍ 9-ի կամ ՖՀՄՍ 17-ի դրույթները:

Վարկային քարտեր և նմանատիպ ապրանքները, որոնք ապահովվում են ապահովագրական ծածկույթ. այս ապրանքների թողարկողների մեծ մասը կկարողանա շարունակել կիրառել հաշվապահական հաշվառման գոյություն ունեցող մոտեցումները և դրանք հաշվառել ֆինանսական գործիքներ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն: ՖՀՄՍ 17-ն իր շրջանակից բացառում է կրեդիտ քարտի պայմանագրերը (և այլ նմանատիպ պայմանագրեր, որոնք ապահովվում են վարկային կամ վճարման պայմանավորվածություններ), որոնք համապատասխանում են ապահովագրական պայմանագրի սահմանմանը, այն և միայն այն դեպքում, եթե կազմակերպությունը չի արտացոլում անհատի հետ կապված ապահովագրական ռիսկի գնահատումը հաճախորդի հետ պայմանագրի գինը սահմանելիս:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

Երբ ապահովագրական ծածկույթը տրամադրվում է որպես վարկային քարտի պայմանագրային պայմանների մաս, թողարկողը պարտավոր է.

- ▶ Առանձնացնել ապահովագրական ծածկույթի բաղադրիչը և դրա նկատմամբ կիրառել ՀՀՄՍ 17,
- ▶ Կիրառել այլ կիրառելի ստանդարտներ (օրինակ՝ ՀՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 15 Եկամուտ հաճախորդների հետ պայմանագրերից կամ ՀՀՄՍ 37 Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ) մյուս բաղադրիչների նկատմամբ:

Վարկային պայմանագրեր, որոնք համապատասխանում են ապահովագրության սահմանմանը, բայց ապահովագրական դեպքերի համար փոխհատուցումը սահմանափակվում է այն գումարով, որն այլ կերպ պահանջվում է պայմանագրով ստեղծված ապահովագրատիրոջ պարտավորությունը մարելու համար. Նման վարկեր թողարկողները, օրինակ. վարկ՝ մահից հրաժարվելու դեպքում – ունեն ՀՀՄՍ 9 կամ ՀՀՄՍ 17 կիրառելու ընտրության տարբերակ: Ընտրությունը կկատարվի պրոտֆելի մակարդակով և կլինի անշրջելի:

ՀՀՄՍ 17-ը ուժի մեջ է մտնում 2023թ.-ի հունվարի 1-ից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, համեմատական ցուցանիշները պահանջվում են: Վաղ կիրառումը թույլատրվում է, եթե ՀՀՄՍ 17-ի կիրառման ժամանակ կազմակերպությունը կիրառում է նաև ՀՀՄՍ 9-ը և ՀՀՄՍ 15-ը:

Կազմակերպությունը այժմ չափում է ՀՀՄՍ 17-ի կիրառման կիրառման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ – Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար «10 տոկոս» թեստում ներառվող վճարներ

Որպես 2018-2020թթ. ՀՀՄՍ ստանդարտների տարեկան բարելավումների գործընթացի մաս, ՀՀՄՍ-ն թողարկել է ՀՀՄՍ 9-ի փոփոխությունները: Փոփոխությունները պարզաբանում են այն վճարները, որոնք կազմակերպությունը ներառում է գնահատելիս, թե արդյոք Նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները ըստ էության տարբեր են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն նրանց, որոնք վճարվում կամ ստացվում են փոխառուի և փոխատուի միջև, ներառյալ երրորդ կողմի անունից փոխառուի կամ փոխատուի կողմից վճարված կամ ստացված վճարները: Կազմակերպությունը կիրառում է փոփոխությունը այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխված կամ փոխանակված են՝ կազմակերպության կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման պահին սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է: Կազմակերպությունը կկիրառի փոփոխությունները այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք ձևափոխված կամ փոխանակված են կազմակերպության կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները Եական ազդեցություն կունենան Կազմակերպության վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում – Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների որոշում

2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 8-ում՝ ներմուծելով «հաշվապահական գնահատումներ» սահմանումը: Փոփոխությունները պարզաբանում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների և սխալների ուղղումների միջև եղած տարբերությունը: Այն նաև բացատրում է, թե ինչպես են կազմակերպությունները օգտագործում չափման մեթոդները և մուտքային տվյալները հաշվապահական հաշվառման գնահատումների մշակման համար:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կիրառվում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և գնահատումների փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում այդ ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո: Վաղ կիրառումը թույլատրվում է պայմանով, որ այդ փաստը բացահայտվի:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

Ակնկալում է, որ դա էական ազդեցություն չի ունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ Գործնական ուղեցույց 2-ում՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղեկատվության բացահայտում

2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 1-ում և էականության վերաբերյալ դատողություններ կատարելու վերաբերյալ գործնական ուղեցույց 2-ում, որոնք ուղեցույց և օրինակներ են տրամադրում կազմակերպություններին օգնելու էականության վերաբերյալ դատողություններ կատարել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը բացահայտելիս: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին բացահայտել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ առավել օգտակար տեղեկատվություն՝ հաշվապահական հաշվառման «նշանակալի» քաղաքականությունների բացահայտման պահանջը փոխարինելով հաշվապահական հաշվառման «էական» քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով, և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե ինչպես պետք է կազմակերպությունները կիրառեն էականության սկզբունքը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունները կիրառվում են 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ թույլատրելով վաղաժամկետ կիրառումը: Զանի որ Գործնական ուղեցույց 2-ի փոփոխությունները ոչ պարտադիր ուղեցույց են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղեկատվության մեջ էականության սահմանման կիրառման վերաբերյալ, փոփոխությունների պարտադիր ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ սահմանված չէ:

Կազմակերպությունը ներկայումս գնահատում է այն ազդեցությունը, որը կարող են ունենալ այս փոփոխությունները Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վրա:

5. Տոկոսային եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	359,936	60,660
	359,936	60,660
Այլ տոկոսային եկամուտ		
Ֆիքսված տոկոսներ եկամտին մասնակցությամբ վարկերի գծով	91,808	89,426
Եկամտին մասնակցությամբ վարկերի՝ եկամտին մասնակցության բաղադրիչ	83,368	56,004
	175,176	145,430

6. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական և մասնագիտական ծառայությունների արժեք	39,146	39,603
Վարձակալության գծով ծախսեր	11,880	11,880
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	5,773	5,153
Շենքի, սարքավորումների և ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	5,361	4,589
Գործուղման ծախսեր	1,051	1,725
Այլ ծախսեր	14,569	15,398
	77,780	78,348

7. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում		
- B1 վարկանիշով	116,546	702,147
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	116,546	702,147

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների պարտքային որակը բացահայտելու համար
Կազմակերպությունն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են
ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի մեկ բանկում (2020 թ-ին՝ մեկ բանկ)
տեղաբաշխված միջոցներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Կազմակերպության սեփական
կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը
կազմում է 116,546 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 702,147 հազար դրամ):

8. Պորտֆելային ներդրումներ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով

Եկամտին մասնակցությամբ վարկերում պարտքային ներդրումները և ներդրումները բաժնային գործիքներում չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ուներ տասնմեկ ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկերում և երկու ներդրում բաժնային գործիքներում: Ստորև ներկայացված են ներդրումների մանրամասները:

հազ. դրամ	Ոլորտ	Մարման ժամկետ	Իրական արժեք
Պարտքային ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկում	Արդյունաբերություն	2024-2026	400,212
Պարտքային ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկում	Մանրածախ առևտուր և սպասարկման ոլորտ	2024-2025	268,504
Պարտքային ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկում	Թեթև արդյունաբերություն	2026	125,627
Պարտքային ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկում	Հանգստի կազմակերպում և զբոսաշրջություն	2023-2025	945,600
Պարտքային ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկում	Շինարարություն	2025	195,690
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումներ եկամտին մասնակցությամբ վարկերում			1,935,633
Ներդրում բաժնային գործիքներում	Մանրածախ առևտուր և սպասարկման ոլորտ	Կիրառելի չէ	24,705
Ներդրում բաժնային գործիքներում	Հանգստի կազմակերպում և զբոսաշրջություն	Կիրառելի չէ	135,584
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումներ բաժնային գործիքներում			160,289
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ			2,095,922

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ուներ տասը ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկերում և մեկ ներդրում բաժնային գործիքներում: Ստորև ներկայացված են ներդրումների մանրամասները:

հազ. դրամ	Ոլորտ	Մարման ժամկետ	Իրական արժեք
Պարտքային ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկում	Արդյունաբերություն	2024-2025	337,875
Պարտքային ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկում	Մանրածախ առևտուր և սպասարկման ոլորտ	2024-2025	402,555
Պարտքային ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկում	Հանգստի կազմակերպում և զբոսաշրջություն	2023-2025	747,007
Պարտքային ներդրում եկամտին մասնակցությամբ վարկում	Շինարարություն	2025	185,646
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումներ եկամտին մասնակցությամբ վարկերում			1,673,083
Ներդրում բաժնային գործիքներում	Մանրածախ առևտուր և սպասարկման ոլորտ	Կիրառելի չէ	27,912
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումներ բաժնային գործիքներում			27,912
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ			1,700,995

8. Պորտֆելային ներդրումներ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ուներ ներդրումներ եկամտին մասնակցությամբ վարկերում և ներդրումներ բաժնային գործիքներում վեց պայմանագրային կողմի հետ(2020 թ-ին՝ տասը պայմանագրային կողմ), որոնց իրական արժեքը գերազանցում էր Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների իրական արժեքը կազմում է 1,539,768 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 1,680,017 հազար դրամ):

Կազմակերպության բաժնային գործիքներում և եկամտին մասնակցությամբ վարկերում պարտքային ներդրումները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով և հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Եկամտին մասնակցությամբ վարկերում պարտքային ներդրումների իրական արժեքները ստացվել են կիրառելով զեղչման դրույքի ճշգրտման մեթոդը, որի դեպքում դրամական հոսքերը երաշխավորված են պայմանագրով: Գնահատման այս մեթոդը չափավորվել է այնպես, որ սկզբնական ճանաչման պահի դրությամբ գնահատման մեթոդի արդյունքը հավասարվի գործարքի գնին: Բաժնային գործիքներում ներդրումների իրական արժեքները նույնպես ստացվել են կիրառելով զեղչման դրույքի ճշգրտման մեթոդը, սակայն այս դեպքում դիտարկվող դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են այն դրամական հոսքերը, որոնք առաջացնում են պայմանագրով համաձայնեցված նվազագույն ներքին հատույցադրույթը վաճառքի օպցիոնն իրագործելիս՝ որպես զեղչման դրույք կիրառելով բաժնային գործիքի արժեքը:

9. Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ

Ֆիքսված տոկոսադրույթով վարկերում ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ (համախառն)	2,951,005	723,597
Տեխնիկական աջակցության փոխառություններ	54,114	65,115
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(227,364)	(50,824)
	2,777,755	737,888

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումները տրամադրվել էին ինը պայմանագրային կողմի (2020թ-ին՝ երկու պայմանագրային կողմի):

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ամորտիզացված արժեքով պորտֆելային ներդրումների հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Պորտֆելային ներդրումներ ամորտիզացված արժեքով	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ	759,644	29,068	–	788,712
Նոր ակտիվներ ստեղծված կամ ձեռք բերված	2,825,525	–	–	2,825,525
Մարված ակտիվներ	(439,760)	–	–	(439,760)
Տեղափոխումներ 2-րդ փուլ	(709,701)	709,701	–	–
Տեղափոխումներ 3-րդ փուլ	(6,135)	(29,068)	35,203	–
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(6,135)	(6,135)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(82,494)	(79,503)	(1,226)	(163,223)
Մնացորդ 2021 թվականի Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,347,079	630,198	27,842	3,005,119

**9. Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ
(շարունակություն)**

Պորտֆելային ներդրումներ ամորտիզացված արժեքով	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող վարկային կորուստ 2021 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ	(38,587)	(12,237)	-	(50,824)
Նոր ակտիվներ ստեղծված կամ ձեռք բերված	(121,663)	-	-	(121,663)
Մարված ակտիվներ	6,020	187	-	6,207
Տեղափոխումներ 2-րդ փուլ	27,463	(27,463)	-	-
Տեղափոխումներ 3-րդ փուլ	-	12,051	(12,051)	-
Ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև փոխանցված ռիսկերի ակնկալվող վարկային կորուստի վրա	-	(58,954)	(12,652)	(71,606)
Օգտագործված մոդելների և մոտքերի փոփոխություններ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկների համար	273	-	-	273
Դուրս գրված գումարներ	-	-	6,135	6,135
Արտարժույթի ճշգրտումներ	619	2,501	994	4,114
Մնացորդ 2021 թվականի դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	(125,875)	(83,915)	(17,574)	(227,364)

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ամորտիզացված արժեքով պորտֆելային ներդրումների հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ակնկալվող վարկային կորուստի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Պորտֆելային ներդրումներ ամորտիզացված արժեքով	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ	181,176	-	-	181,176
Նոր ակտիվներ ստեղծված կամ ձեռք բերված	685,230	-	-	685,230
Մարված ակտիվներ	(349,657)	-	-	(349,657)
Տեղափոխումներ 2-րդ փուլ	(29,068)	29,068	-	-
Տեղափոխումներ 3-րդ փուլ	(6,173)	-	6,173	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(6,791)	(6,791)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	278,136	-	618	278,754
Մնացորդ 2020 թվականի դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	759,644	29,068	-	788,712

9. Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ (շարունակություն)

Պորտֆելային ներդրումներ ամորտիզացված արժեքով	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող վարկային կորուստ 2020 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ	(13,710)	–	–	(13,710)
Նոր ակտիվներ ստեղծված կամ ձեռք բերված	(31,772)	–	–	(31,772)
Մարված ակտիվներ	127	–	–	127
Տեղափոխումներ 2-րդ փուլ	1,269	(1,269)	–	–
Տեղափոխումներ 3-րդ փուլ	1,225	–	(1,225)	–
Ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև փոխանցված ռիսկերի ակնկալվող վարկային կորուստի վրա	–	(10,968)	(6,173)	(17,141)
Օգտագործված մոդելների և մոլորների փոփոխություններ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկների համար	8,664	–	–	8,664
Դուրս գրված գումարներ	–	–	6,791	6,791
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(4,390)	–	607	(3,783)
Մնացորդ 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(38,587)	(12,237)	–	(50,824)

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումների գծով գրավը հիմնականում ներկայացնում է անշարժ գույք, սարքավորումներ և սեփականատերերից երաշխիքներ: Գրավի բացակայության դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների գծով ակնկալվող վարկային կորուստը ավելի բարձր կլիներ 10,268 հազար դրամով 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2020 թ.՝ զրո):

10. Սեփական կապիտալ

(ա) Կանոնադրական կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալի սեփականատերերը իրավասու են ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները:

2021թ-ին Կազմակերպության միակ մասնակիցը կատարել է 1,035,680 հազար դրամ գումարով ներդրում կանոնադրական կապիտալում (2020թ-ին՝ 640,883 հազար դրամ):

(բ) Շահաբաժիններ

2021թ. և 2020թ. ընթացքում շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո մինչև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթիվը շահաբաժիններ չեն առաջարկվել:

11. Փոխառություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Գրավով չափահովված փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	3,745,788	2,787,806
Տեխնիկական աջակցության փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	117,634	101,905
	3,863,422	2,889,711

11. Փոխառություններ (շարունակություն)

(ա) Պայմանները և մարման ժամանակացույցը

Ստորև ներկայացված են փոխառությունների համար գործող պայմանները:

հազ. դրամ	Արժույթ	Անվանակ. տոկոսադր.	Մարման տարի	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Գրավով չապահովված փոխառություններ մայր կազմակերպությունից Տեխնիկական աջակցության փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	ԱՄՆ դոլար	8.78%-10%	2026-2027	3,745,788	2,787,806
	ԱՄՆ դոլար	0%	Ցպահանջ	117,634	101,905
				3,863,422	2,889,711

(բ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,889,711	1,214,167
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	1,030,669	1,338,597
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	1,030,669	1,338,597
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(291,040)	208,995
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	234,082	127,952
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021	3,863,422	2,889,711

12. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է վարկային կազմակերպությունների համար և Կազմակերպության գործառնությունների կարևոր տարր է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերը այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման և ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Կազմակերպության գործունեության իրականացումն ապահովելու համար:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում և վերահսկվում են ղեկավարության կողմից:

12. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր (շարունակություն)

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Կազմակերպության ներսում: Կազմակերպությունը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը: Դեկավարությունը պատասխանատու է շուկայական ռիսկի կառավարման համար:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսա- կիր	Հաշվեկշռ արժեք
31 դեկտեմբերի 2021թ. Ակտիվներ							
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	126,599	98,364	290,185	2,416,291	–	54,114	2,985,553
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,075	–	–	–	–	115,471	116,546
Ընդհանուր ակտիվներ	127,674	98,364	290,185	2,416,291	–	169,586	3,102,099
Պարտավորու- թյուններ							
Փոխառություններ	–	–	–	–	(3,745,788)	(117,634)	(3,863,422)
Ընդհանուր պարտավորու- թյուններ	–	–	–	–	(3,745,788)	(117,634)	(3,863,422)
Ճեղքվածք	127,674	98,364	290,185	2,416,291	(3,745,788)	51,951	(761,323)
Կուտակային ճեղքվածք	127,674	226,038	516,223	2,416,291	(813,274)	(761,323)	(1,952,374)

12. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսա- կիր	Հաշվեկշռ արժեք
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
Ակտիվներ							
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	35,033	36,495	72,990	539,295	–	54,075	737,888
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	199,439	–	–	–	–	502,708	702,147
Ընդհանուր ակտիվներ	234,472	36,495	72,990	539,295	–	556,783	1,440,035
Պարտավորու- թյուններ							
Փոխառություններ	–	–	–	–	(2,787,806)	(101,905)	(2,889,711)
Ընդհանուր պարտավորու- թյուն	–	–	–	–	(2,787,806)	(101,905)	(2,889,711)
Ճեղքվածք	234,472	36,495	72,990	539,295	(2,787,806)	454,878	(1,449,676)
Կուտակային ճեղքվածք	234,472	270,967	343,957	883,252	(1,904,554)	(1,449,676)	(2,899,352)

Ընկերությունը չունի էական լողացող տոկոսադրույքով գործիքներ, և, հետևաբար, չի ենթարկվում տոկոսադրույքի ռիսկի, որը բխում է լողացող տոկոսադրույքների փոփոխություններից:

Արժույթային ռիսկ

Կազմակերպությունն ունի դրամով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,441	199,518
Պորտֆելային ներդրումներ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չչափվող	160,289	27,912
Այլ ակտիվներ	12,230	16,814
Սարքավորումներ և ոչ նյութական ակտիվներ	19,248	17,743
Ընդհանուր ակտիվներ	193,208	261,987
Պարտավորություններ		
Փոխառություններ	(12,596)	(19,109)
Ընդամենը պարտավորություններ	(12,596)	(19,109)
Չուտ դիրքը	180,612	242,878

Դեկտեմբերի 31-ին ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ՀՀ դրամի թուլացումը (ամրապնդումը), ինչպես նշված է ստորև, կբարձրացնե (կնվազեցնե) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարներով: Այս վերլուծությունը կատարվում է «մինչև հարկերը» սկզբունքով և հիմնված է արտարժույթի փոխարժեքի շեղումների վրա, որոնք Կազմակերպությունը ողջամտորեն հնարավոր է համարել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Արտարժույթի փոխարժեքի շեղումից ստացված եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մնացած բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, մնում են անփոփոխ:

12. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

հազ. դրամ	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն (%) 2021 թ.	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը 2021 թ.	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն (%) 2020 թ.	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը 2020 թ.
Արժույթ				
ՀՀ դրամ	5.0%	9,031	5.0%	12,144
ՀՀ դրամ	(5.0)%	(9,031)	(5.0)%	(12,144)

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները:
Կազմակերպությունում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար): Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ղեկավարության կողմից:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ		
Պարտքային ներդրումներ եկամտին մասնակցությամբ վարկերում	1,935,633	1,673,083
Ներդրումներ բաժնային գործիքներում	160,289	27,912
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	2,777,755	737,888
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	116,546	702,147
Ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	4,990,223	3,141,030

Պարտքային ռիսկ - ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումների պարտքային որակ

Կազմակերպությունը դասակարգում է ներդրողներին / կատարված ներդրումները իր պորտֆելում՝ ըստ ներդրողների պարտքային ռիսկի / ներդրումների պարտքային ռիսկի կատեգորիայի: Ֆոնդն այժմ հաշվի է առնում ռիսկի հետևյալ չորս կատեգորիաները՝ պորտֆելը իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով գնահատելիս և չափելիս:

Ռիսկի կատեգորիա 1: Ներդրում կատարողներ կամ ներդրումներ, որոնք չմարված են և վերագրելի են կայուն ֆինանսական վիճակ ունեցող հաճախորդների. սկզբնավորումից/սկզբնական ճանաչումից հետո էական վատթարացում չի նկատվել (նույնիսկ եթե կատարվել է փոքր վերանայում), որը չի կարող սահուն կերպով հակադարձվել, ներդրումներից կանխատեսված դրամական հոսքերից էական շեղումներ չեն սպասվում, և հեռանկարը դրական է: Որևէ կասկածից խուսափելու համար բիզնեսից բխող փոքր վերանայումները և/կամ սկզբնական մարման ժամանակացույցի թեթև վերանայումը (օրինակ՝ ամսական ֆիքսված վճարման ամսաթվի փոփոխման պատճառով) ռիսկի դասակարգումը վերանայելու պատճառ չեն: Նման ներդրումները/ներդրումներ իրականացնող անձինք, որոշվում է, որ ունեն ցածր վարկային ռիսկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ռիսկերի կատեգորիա 2: Ներդրումներ կատարողներ կամ ներդրումներ, որոնք չմարված են և վերագրելի են հաճախորդների, որոնք ֆինանսական կատարողականը զգալիորեն վատթարացել է սկզբնավորումից ի վեր, և որտեղ վերականգնումը, ամենայն հավանականությամբ, ավելի շատ ջանքեր կպահանջի և կարող է երկարաձգվել ժամանակի ընթացքում: Կամ, երբ ապագա կատարողականի հեռանկարն ավելի վատն է, քան սկզբնապես կանխատեսված էր, և կա ռիսկ, որ դրամական միջոցների հոսքերի որոշակի մասը կարող է կորել, այսինքն՝ հավանականություն կա, որ ի սկզբանե պլանավորված եկամտաբերությունը (կամ նվազագույն ցանկալի եկամտաբերությունը) այս ներդրումներից չի ստացվի, սակայն. ներդրումների կորուստ դժվար թե սպասվի:

12. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(գ) Պարտքային ռիսկ (շարունակություն)**

Ռիսկերի կատեգորիա 3: Ներդրումներ կատարողներ կամ ներդրումներ, որոնք չմարված են և վերագրելի են հաճախորդների, որոնց դեպքում պարտավորության չափաատող դառնալու ռիսկը զգալիորեն մեծ է, երբ որոշակի է, որ դրամական միջոցների հոսքերի մի մասի կորուստն անխուսափելի է: Այս կատեգորիան համընկնում է ամորտիզացված արժեքով չափվող այդ գործիքների՝ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների դասակարգման հետ:

Ռիսկերի կատեգորիա 4: Ներդրումներ կատարողները կամ ներդրումները, որոնք չմարված են և վերագրելի են հաճախորդների, որոնք ունեն շատ բարձր՝ մինչև 100% կորուստների ակնկալիք/ վերականգնում չի սպասվում: Փոխառու ղեկավար թե վճարի իր պարտավորությունները Ֆոնդին, եթե չդիմի այնպիսի գործողությունների, ինչպիսին է գրավի կամ արժեթղթի իրացումը (եթե կան այդպիսիք): Նման պարտավորությունները մեծամասամբ կամ ամբողջովին դուրս են գրվում, իսկ հաճախորդները համարվում են դեֆոլտի ենթարկված:

Ռիսկի 3 և 4 կատեգորիաների պարտքային ներդրումները համարվում են չափաատող վարկեր:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	Ընդհանուր համախառն հաշվեկշռային արժեքը 31 դեկտեմբերի 2021թ	Փուլ 1			Փուլ 2			Փուլ 3		
Ռիսկի կատեգորիա 1	1,617,155	1,617,155			-			-		
Ռիսկի կատեգորիա 2	1,150,332	604,049			546,283			-		
Ռիսկի կատեգորիա 3	-	-			-			-		
Ռիսկի կատեգորիա 4	10,268	-			-			10,268		
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	2,777,755	2,221,204			546,283			10,268		

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	Ընդհանուր համախառն հաշվեկշռային արժեքը 31 դեկտեմբերի 2020թ	Փուլ 1			Փուլ 2			Փուլ 3		
Ռիսկի կատեգորիա 1	688,331	688,331			-			-		
Ռիսկի կատեգորիա 2	32,726	32,726			-			-		
Ռիսկի կատեգորիա 3	16,831	-			16,831			-		
Ռիսկի կատեգորիա 4	-	-			-			-		
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	737,888	721,057			16,831			-		

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Կազմակերպությունը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղի է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները և վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտագանցման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,

- պարտազանցման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Կազմակերպությունն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով վարկանիշի փոփոխությունն ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման պահի վարկանիշի (արտաքին վարկանիշի նվազում 1 նիշով),
- որակական ցուցանիշները՝ ելնելով Կազմակերպության փորձագիտական դատողություններից,
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտազանցման հավանականությունը,
- կորուստը պարտազանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտազանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման հավանականությունը որոշելու համար Կազմակերպությունն օգտագործում է արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ստացված տեղեկատվությունը:

Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Կազմակերպությունը կիրառում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Կազմակերպությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

հազ. դրամ	Պարտքային ռիսկին ենթարկվա- ծություն	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
		Պարտազանցման հավանականու- թյուն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	2,777,755	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն «Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն «Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	116,546	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

Իրացվելիության ռիսկ

Կազմակերպության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ղեկավարության կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխառվողական հանձնառությունների գծով չգեղջված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է պայմանագրային չգեղջված դրամական հոսքերը ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով:

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծություն՝ ըստ մնացորդների պայմանագրային մարման ժամկետի

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծությունը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմնված պայմանագրային չգեղջված մարման ենթակա պարտավորությունների վրա:

31 դեկտեմբերի 2021թ.

հազ. դրամ	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվե- կշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							3,863,422
Փոխառություններ	117,634	–	–	–	5,331,639	5,449,273	2
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	10,242	–	–	–	–	10,242	10,242
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	127,876	–	–	–	5,331,639	5,459,515	3,873,664

31 դեկտեմբերի 2020թ.

հազ. դրամ

հազ. դրամ	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվե- կշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Փոխառություններ	101,905	–	–	–	4,213,072	4,314,977	2,889,711
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	11,199	–	4,800	–	–	15,999	15,999
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	113,104	–	4,800	–	4,213,072	4,330,976	2,905,710

12. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների՝

31 դեկտեմբերի 2021թ.

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Անժամկետ Ընդամենը	
Ակտիվ						
Պարտքային ներդրումներ եկամտի մասնակցությամբ վարկերում	478,815	12,950	276,962	1,166,906	-	1,935,633
Ներդրումներ բաժնային գործիքներում	-	-	-	-	160,289	160,289
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	697,996	41,209	306,018	1,732,532	-	2,777,755
Այլ ակտիվներ	5,154	-	-	-	14,094	19,248
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	116,546	-	-	-	-	116,546
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	12,230	16,814
Ընդամենը ակտիվներ	1,298,511	54,159	582,980	2,899,438	186,613	5,021,701
Պարտավորություններ						
Փոխառություններ	117,634	-	-	3,745,788	-	3,863,422
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,974	-	-	-	-	3,974
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	8,622	-	-	-	-	8,622
Ընդամենը պարտավորություններ	130,230	-	-	3,745,788	-	3,876,018
Չուտ դիրքը	1,176,140	54,159	582,980	(846,350)	186,613	1,145,683

31 դեկտեմբերի 2020թ.

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Անժամկետ Ընդամենը	
Ակտիվներ						
Պարտքային ներդրումներ եկամտի մասնակցությամբ վարկերում	33,118	66,236	298,062	1,275,667	-	1,673,083
Ներդրումներ բաժնային գործիքներում	-	-	-	-	27,912	27,912
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	14,704	24,332	109,494	589,358	-	737,888
Այլ ակտիվներ	2,403	-	-	-	15,340	17,743
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	702,147	-	-	-	-	702,147
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	16,814	16,814
Ընդամենը ակտիվներ	752,372	90,568	407,556	1,865,025	60,066	3,175,587
Պարտավորություններ						
Փոխառություններ	101,905	-	-	2,787,806	-	2,889,711
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,481	-	7,910	-	-	10,391
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	8,718	-	-	-	-	8,718
Ընդամենը պարտավորություններ	113,104	-	7,910	2,787,806	-	2,908,820
Չուտ դիրքը	639,137	90,568	399,646	(922,781)	57,768	264,338

Պորտֆելային ներդրումները պայմանագրային ժամկետանց վճարումներով ներկայացված են «Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս » կատեգորիայում:

13. Կապիտալի կառավարում

Կազմակերպության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Կազմակերպությունը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ վարկային կազմակերպությունների նվազագույն բաժնետիրական կապիտալը պետք է կազմի 150,000 հազար դրամ և ընդհանուր կապիտալը՝ 150,000 հազար դրամ: 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության բաժնետիրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի չափերը համապատասխանում էին սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին: Կազմակերպության կապիտալի նկատմամբ կիրառելի չեն այլ օրենսդրական պահանջներ:

14. Պայմանական դեպքեր

Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական ծառայությունների ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Կազմակերպությունն ամբողջովին չի ապահովագրել իր գրասենյակները և սարքավորումները, այն ապահովագրված չէ նաև գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին վնաս հասցնելուց՝ Կազմակերպության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով:

Դեկավարությունը գտնում է, որ պայմանական դեպքերի կանխարգելումը և դրանցից հետո գործունեության վերականգնումն ապահովող հսկողության մեխանիզմների կիրառման արդյունքում որոշակի ակտիվների կորստի կամ ոչնչացման ռիսկը զգալի բացասական ազդեցություն չի ունենա Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Պատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Կազմակերպությունը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

2020թ. հունվարի 1-ից Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է տրանսֆերային գնագոյացման օրենսդրությունը: Օրենսդրությունը գործում է 2020թ. և հաջորդ տարիներ համար: Տրանսֆերային գնագոյացման տեղական կանոններ համանման են ՏՀԶԿ-ի ուղեցույցներին, սակայն որոշակի հանգամանքներում առկա է անորոշություն հարկային օրենսդրության գործնական կիրառման հետ կապված:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները պարտադրում են հարկ վճարողներին պատրաստել տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթեր վերահսկվող գործարքների համար և սահմանում են լրացուցիչ հարկերի և տույժերի հաշվեգրման հիմքեր և մեխանիզմներ, եթե վերահսկվող գործարքների գները տարբերվեն շուկայական գներից:

14. Պայմանական դեպքեր (շարունակություն)

Պայմանական հարկային պարտավորություններ (շարունակություն)

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները կիրառելի են ստորև ներկայացված գործարքների նկատմամբ, եթե վերահսկվող գործարքի հանրագումարը գերազանցում 200 միլիոն դրամը հարկային տարում:

- միջսահմանային գործարքներ կապակցված կողմերի միջև,
- միջսահմանային գործարքներ օֆշորային գոտիներում գրանցված ընկերությունների հետ՝ անկախ կապակցված կողմ լինելու հանգամանքից,
- կապակցված կողմերի միջև երկրի ներսում իրականացվող գործարքներ, որոնք սահմանված են ՀՀ հարկային օրենսգրքով:

Զանի որ հարկային մարմինները և դատարանները չունեն տրանսֆերտային գնագոյացման կանոնների կիրառման փորձ, դժվար է կանխատեսել տրանսֆերտային գնագոյացման նոր կանոնների ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

15. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Վերահսկողություն

Կազմակերպության մայր կազմակերպությունն է Նիդերլանդներում գրանցված Gazelle Finance Holding Coöperatief U.A.: Կազմակերպության վերջնական մայր կազմակերպությունն է Օւստարիոյում, Կանադայում հիմնադրված Gazelle Fund LP սահմանափակ պատասխանատվությամբ գործընկերությունը: Գործընկերության սահմանափակ պատասխանատվությամբ գործընկերներն են՝ Dutch Good Growth Fund (DGGF) – 38.87%, Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden (Հոլանդական զարգացման բանկ) (FMO) – 30.61%, Partnership Fund – 29.15%: Գործընկերությունը ղեկավարում են «Գազել Ֆինանս Փարթներս» ՍՊԸ-ն և «Գազել Ֆինանս» ՍՊԸ-ն, որոնք գրանցված են ԱՄՆ արժեթղթերի և բորսաների հանձնաժողովում (SEC) որպես գրանցումից ազատված, սակայն հաշվետվություն ներկայացնող խորհրդատու:

Կազմակերպության մայր կազմակերպությունը կամ վերջնական մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները:

Գործարքներ Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված աշխատակիցների վարձատրություն	<u>46,267</u>	<u>58,867</u>

15. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

Այլ գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	2020թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Մայր կազմակերպություն Փոխառություններ	3,745,788	9.06%	2,787,806	9.11%
Տեխնիկական աջակցության փոխառություններ	117,634	–	101,905	–

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար մյուս կապակցված կողմերի հետ գործարքների հետ կապված շահույթում կամ վնասում ներառված գումարները հետևյալն են.

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս Մայր կազմակերպություն Տոկոսային ծախս	234,082	127,952

16. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Կազմակերպությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

16. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

<i>առ 31 դեկտեմբերի, 2021 թ. հազ. դրամ</i>	<i>իրական արժեքի չափում</i>			<i>Հաշվեկշռ. Ընդամենը արժեք</i>	
	<i>Մակար- դակ 1</i>	<i>Մակար- դակ 2</i>	<i>Մակարդա- կ 3</i>		
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ					
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումներ եկամտին մասնակցությամբ վարկերում	-	-	1,935,633	1,935,633	1,935,633
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումներ բաժնային գործիքներում	-	-	160,289	160,289	160,289
Բացահայտված իրական արժեքով ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	116,546	-	-	116,546	116,546
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	-	-	2,794,403	2,794,403	2,777,755
Բացահայտված իրական արժեքով պարտավորություններ					
Փոխառություններ	-	-	3,759,735	3,759,735	3,863,422
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		10,242	-	10,242	10,242

<i>առ 31 դեկտեմբերի, 2020 թ. հազ. դրամ</i>	<i>իրական արժեքի չափում</i>			<i>Հաշվեկշռ. Ընդամենը արժեք</i>	
	<i>Մակար- դակ 1</i>	<i>Մակար- դակ 2</i>	<i>Մակարդակ 3</i>		
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ					
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումներ եկամտին մասնակցությամբ վարկերում	-	-	1,673,083	1,673,083	1,673,083
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումներ բաժնային գործիքներում	-	-	27,912	27,912	27,912
Բացահայտված իրական արժեքով ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	702,147	-	-	702,147	702,147
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պորտֆելային ներդրումներ	-	-	745,032	745,032	737,888
Բացահայտված իրական արժեքով պարտավորություններ					
Փոխառություններ	-	-	2,902,045	2,902,045	2,889,711
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		15,999	-	15,999	15,999

16. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 3-րդ մակարդակի իրական արժեքների շարժը 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար.

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Ներդրումներ բաժնային գործիքներում</i>	<i>Պարտքային ներդրումներ եկամտին մասնակցությամբ վարկերում</i>
Սկզբնական մնացորդ առ հունվարի 1, 2021 թ.	27,912	1,673,083
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն (չիրացված)	627	89,495
Ձեռքբերումներ / ավելացումներ	132,080	257,775
Վաճառքներ/օտարումներ	-	-
Դուրսգրումներ (իրացված կորուստներ)	-	(108,534)
Արտարժույթի վերագնահատման էֆեկտ	(330)	23,814
Վերջնական մնացորդ առ դեկտեմբերի 31, 2021 թ.	160,289	1,935,633

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 3-րդ մակարդակի իրական արժեքների շարժը 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար.

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Ներդրումներ բաժնային գործիքներում</i>	<i>Պարտքային ներդրումներ եկամտին մասնակցությամբ վարկերում</i>
Սկզբնական մնացորդ առ հունվարի 1, 2020 թ.	23,850	1,191,115
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն (չիրացված)	4,062	(310,229)
Ձեռքբերումներ / ավելացումներ	-	865,296
Դուրսգրումներ (իրացված կորուստներ)	-	(179,688)
Արտարժույթի վերագնահատման էֆեկտ	-	106,588
Վերջնական մնացորդ առ դեկտեմբերի 31, 2020 թ.	27,912	1,673,083

Չգայունության վերլուծություն

Եկամտին մասնակցությամբ վարկերում պարտքային ներդրումներում և բաժնային գործիքներում ներդրումներում իրական արժեքների համար խելամտորեն հնարավոր փոփոխությունները՝ Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներից մեկի նկատմամբ, այլ ելակետային տվյալները հաստատուն պահելով, 2021 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կունենան հետևյալ ազդեցությունները:

<i>2021 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>	<i>Չուտ ակտիվների զուտ աճ / (նվազում)</i>	
<i>հազ. դրամ</i>	<i>Աճ</i>	<i>Նվազում</i>
Չեղձման դրույքը եկամտին մասնակցությամբ վարկերի համար/ սեփական կապիտալի արժեքը և կապիտալի միջին կշռված արժեքը բաժնային գործիքներում ներդրումների համար շեղվում է բազային դրույքից -/+ 3.0% -ով	97,997	(89,838)
Դրամական հոսքերի վերականգնումը եկամտին մասնակցությամբ վարկերից և բաժնային գործիքներում ներդրումներից ակնկալվողից շեղվում է -/+ 20.0%-ով	153,972	(147,836)
<i>2020 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>	<i>Չուտ ակտիվների զուտ աճ / (նվազում)</i>	
<i>հազ. դրամ</i>	<i>Աճ</i>	<i>Նվազում</i>
Չեղձման դրույքը եկամտին մասնակցությամբ վարկերի համար/ սեփական կապիտալի արժեքը և կապիտալի միջին կշռված արժեքը բաժնային գործիքներում ներդրումների համար շեղվում է բազային դրույքից -/+ 3.0% -ով	107,138	(97,330)
Դրամական հոսքերի վերականգնումը եկամտին մասնակցությամբ վարկերից և բաժնային գործիքներում ներդրումներից ակնկալվողից շեղվում է -/+ 20.0%-ով	194,863	(194,863)

16. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

Իրական արժեքի գնահատումները նպատակ ունեն ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ դատողությունների կիրառումը, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ: Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքը և գեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, համեմատությունը նմանատիպ գործիքների հետ, որոնց համար գոյություն ունեն շուկայական դիտարկելի գներ և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման տեխնիկայում օգտագործվող ենթադրությունները և մուտքային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սպրեդերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են գեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է հասնել իրական արժեքի որոշմանը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը պետք է որոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Ստորև բերված աղյուսակը ցույց է տալիս գնահատման տեխնիկաներն ու մեթոդները, ինչպես նաև նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են Մակարդակ 3-ի պարտքային և բաժնային գործիքներում ներդրումների իրական արժեքը չափելու համար:

Տեսակ	Գնահատման տեխնիկա	Գնահատման մեթոդ	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ	Փոխկապակցվածություն նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների և իրական արժեքի չափման միջև
Պարտքային ներդրումներ եկամտին մասնակցությամբ վարկերում	Ներդրումներից զեղչված դրամական հոսքեր դեպի Ֆոնդ. Իրական արժեքը Ռիսկի կատեգորիա 1-ին պատկանող եկամտին մասնակցու-թյամբ վարկերում, որտեղ դրամական միջոցների հոսքերը պայմանագրով երաշխավորված են (Ռիսկի կատեգորիա 1-ի համար), ստացվում է՝ օգտագործելով զեղչման դրույքով ճշգրտման տեխնիկան, մինչ իրական արժեքը Ռիսկի 2, 3 կատեգորիաներին դասվող եկամտին մասնակցությամբ վարկերում ստացվում է՝ օգտագործելով ակնկալվող ներկա արժեքի տեխնիկան, որը հաշվի է առնում ներդրումներից Ֆոնդ ամենամակսկալվող դրամական հոսքերը: Գնահատման այս տեխնիկա- ները և սկզբնական զեղչման դրույքը ճշգրտվում են այնպես, որ գնահատման տեխնիկայի արդյունքը սկզբնական ճանաչման պահին հավասարվում է գործարքի գնին: Ակնկալվող վճարումը որոշվում է հաշվի առնելով մայր գումարի և տոկոսի ֆիքսված մասի անուիտետային վճարումները, ինչպես նաև տոկոսի փոփոխուն բաղադրիչի վճարումը՝ հիմնված կանխատեսվող եկամտի հնարավոր սցենարների («հատակային»/բյուջեով նախատեսված վաճառք, «առաստաղային» վաճառք), յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում վճարվող գումարի վրա:	Ռիսկի կատեգորիա 1: Ներդրումից դրամական հոսքեր ռիսկով ճշգրտված զեղչման դրույքով: Սկզբնապես որոշված զեղչման դրույքը փոխվում է կիսամյակա-յին կտրվածքով հարմարվելու համար (i) շուկայական դրույքի փոփոխություններին և (ii) ներդրողի ռիսկի պրոֆիլի փոփոխու- թյուններին (եթե առկա են), մինչդեռ պայմանագրով համաձայնեցված դրամական հոսքերը մնում են անփոփոխ: Ռիսկի կատեգորիա 2 և 3: Հավանականությամբ կշռված ներդրումներից դրամական հոսքեր՝ զեղչ-ման դրույքի մեթոդով: Չեղչման դրույքը պահվում է նույնը, ինչ օգտագործվել է նախկինում, բայց ճշգրտվում է՝ համա- ձայն միայն շուկայական բազային դրույքի փոփոխությունների (այսինքն, դրույքը պահվում է քանի դեռ գործիքը դեռ Ռիսկի կատեգորիա 1-ում է), բայց մոդելի դրամական հոսքը փոխվում է, որ արտացոլի չաշխատող լինելու աճած ռիս-կը, որտեղ հավանականությամբ կշռված ներդրումներից դրամական հոսքերը հաշ-վի են առնում այն հավանականության սցենարը, որ միայն որոշակի մասը պայմանագրային դրամական հոսքերի կիրացվեն: Արդյունավետ վերականգնման դրույքները նման սցենարում 75-95% են Ռիսկի կատեգորիա 2-ի համար, 35-75%՝ Ռիսկի կատեգորիա 3-ի համար, 10-50%՝ Ռիսկի կատեգորիա 4-ի համար:	Կանխատեսված ամսա- կան վաճառքի հասույթ պարտքի ողջ ժամկետի ընթացքում, «հատակա- յին» և «առաստաղային» վաճառք յուրաքանչյուր ամսվա համար: Ռիսկով ճշգրտված զեղչ-ման դրույք (17.76% - 25.00%)	Պահելով այլ ելակետային տվյալները հաստատուն՝ գնահատված իրական արժեքը կաճի (կնվազի), եթե. Ռիսկի կատեգորիա 1 – ռիսկով ճշգրտված զեղչման դրույքը լինել ավելի ցածր (բարձր): Ռիսկի կատեգորիա 2 և 3 – ռիսկով ճշգրտված զեղչման դրույքը լինել ավելի ցածր (բարձր); արդյունավետ վերականգ- նման դրույքը լինել ավելի ցածր (բարձր):

Տեսակ	Գնահատման տեխնիկա	Գնահատման մեթոդ	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ	Փոխկապակցվածություն Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների և իրական արժեքի չափման միջև
Ներդրումներ բաժնային գործիքներում	Ներդրումներից զեղչված դրամական հոսքեր դեպի Ֆոնդ: Գնահատման մոդելը հաշվի է առնում դրամական հոսքերը իրականացվող պրոգրեսիվ վաճառքի օպցիոններից (Ռիսկի կատեգորիա 1-ի համար), նաև կանխատեսված ազատ դրամա- կան հոսքերը (Ռիսկի կատեգորիա 2-ի և 3-ի համար): Այս դրա- մական հոսքերը հետո ճշգրտվում են կատեգորիաներին համապա- տասխան և զեղչվում կամ կապի- տայի արժեքով (CoE), կամ կապի- տայի միջին կշռված արժեքով (WACC), որը հարմար է յուրաքանչյուր ներդրման համար:	Ռիսկի կատեգորիա 1: Իրական արժեքը այստեղ դասակարգված բաժնային գործիքների համար հաշվարկվում է որպես կամ (i) դրամա-կան հոսքերի զուտ ներկա արժեք, որոնք առաջացնում են պայմանագրով համաձայնեցված նվազագույն ներքին եկամտաբերություն վաճառքի օպցիո-նի իրականացման ժամանակ, կամ (ii) դրամական հոսքեր վաճառքի գներից, որոնք հաշվարկվում են հաշվի առնելով պայմանագրային համաձայնեցված շահույթը մինչև տոկոսները, հարկերը, մաշվածությունը և ամորտիզացիան կամ վաճառքի վրա հիմնված բազմապատիկները, որը ավելի մեծ է՝ զեղչված սեփական կապիտալի արժեքով (CoE): Ռիսկի կատեգորիա 2 և 3: Իրական արժեքը այստեղ դասակարգված բաժնային գործիքների համար հաշվարկվում է որպես վաճառքի և սեփական կապիտալի արժեքների միջին կշռված: Մոդել ներմուծվում է հավանականությունների սցենար, որը ենթադրում է, որ որոշակի հավանականությամբ ներդրողը չի կարողանա կատարել վաճառքի պարտականությունը ոչ իր սեփական դրամական հոսքերով, որ էլ արտաքին ավելի էժան միջոցներով, ինչպես օրինակ բանկային վարկերը, ուստի Ֆոնդը պետք է փնտրի երրորդ կողմ, որի դեպքում ելքային գինը կլինի սեփական կապիտալի արժեքը (Կազմակերպությունում Ֆոնդի սեփականությանը համամասնորեն), և ոչ թե նախապես որոշված վաճառքի գինը: Սեփական կապիտալի արժեքը հաշվարկվում է որպես առավելագույնը հետևյալ մեծություններից՝ (i) ազատ դրամական միջոցների հոսքերի զուտ ներկա արժեք՝ զեղչված կապիտալի միջին կշռված արժեքով՝ ճշգրտված չմարված պարտքերով և դրամական միջոցներով: (ii) ներդրող ընկերության ընդհանուր ակտիվների լուծարային արժեքը: Արդյունավետ վերականգնման դրույքները նման սցենարում 20-85% են:	Պրոգրեսիվ վաճառքի օպցիոնների իրականացման արժեքները: Սեփական կապիտալի արժեք (CoE)/կապիտալի միջին կշռված արժեք (WACC) (22.5%-24.4%); Երրորդ կողմ ելքի հավանականությունը (25% Ռիսկի կատեգորիա 2-ի համար, 75% Ռիսկի կատեգորիա 3-ի համար, 100% Ռիսկի կատեգորիա 4-ի համար):	Պահելով այլ ելակետային տվյալները հաստատուն՝ գնահատված իրական արժեքը կաճի (կնվազի), եթե. Ռիսկի կատեգորիա 1 – սեփական կապիտալի արժեքը (CoE) լինել ավելի ցածր (բարձր) Ռիսկի կատեգորիա 2 և 3 – արդյունավետ վերականգնման դրույքը լինել ավելի ցածր (բարձր); սեփական կապիտալի արժեքը (CoE) լինել ավելի ցածր (բարձր):

17. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

Ուկրաինայում ընթացող պատերազմի արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ հայտարարել են Ռուսաստանի՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, այլ կազմակերպությունների և անհատների, դեմ տնտեսական խիստ պատժամիջոցների մասին: Պատերազմի սկզբից ի վեր տեղի է ունեցել արտարժույթի նկատմամբ ռուսական ռուբլու զգալի արժեզրկում, ինչպես նաև Ռուսաստանի արժեթղթերի շուկայի և այլ շուկաներում ցուցակված ռուսական ընկերությունների արժեքի զգալի անկում: Իրավիճակը դեռ զարգանում է, բայց արդեն իսկ հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և այլ երկրներում: Ուկրաինան և Ռուսաստանը Հայաստանի կարևոր առևտրային գործընկերներ են: Ակնկալվում է, որ պատերազմը բացասաբար կանդրադառնա Հայաստանի տնտեսության վրա: Զանի որ պատերազմը դեռևս շարունակվում է, անհնար է արժանահավատորեն գնահատել դրա ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա, քանզի ընդհանուր տնտեսության վրա դրա ազդեցության մեծության վերաբերյալ առկա է անորոշություն:

Ընկերության ղեկավարությունը մշտադիտարկում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ընկերությունը Ուկրաինայում ընթացող պատերազմը համարում է հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող չճշգրտող դեպք: